

ساماندهی بافت تاریخی شهرها با رویکرد TND و بر پایه پایداری محله‌ای (نمونه موردی: محله آقازمان سنندج)

عاطفه جمشیدپور^{۱*}، محمد اعظمی^۲

۱- مهندس شهرساز، دانشگاه کردستان، atefe_jamshidpoor@yahoo.com

۲- مهندس شهرساز، دانشگاه کردستان، azami.mohamad@yahoo.com

چکیده

بافت‌های تاریخی شهرها به عنوان بزرگترین میراث به‌جای مانده از شهرهای گذشته در دل شهر جدید جای گرفته‌اند. اما بی‌توجهی و عدم برنامه‌ریزی صحیح به منظور بازآفرینی و ساماندهی این بافت‌ها سبب افول آن‌ها و عدم همگامی با سرعت توسعه سایر محلات شهر گردیده است. با توجه به تمامی موانع موجود بر سر راه بهسازی این محلات جنبش نوشهرسازی دیدگاه‌های اصلاح‌گرایانه‌ای به منظور ساماندهی محلات سنتی مدنظر قرار می‌دهد و به خصوص رویکرد TND با محوریت قرار دادن انسان در طراحی‌ها و الگوییابی اهداف خود براساس نیازهای جامعه جدید بشری در کنار کمترین تخریب فضاهای با ارزش تاریخی می‌تواند مناسبترین الگو برای ساماندهی این محلات در بافت‌های تاریخی شهرهای ایران باشد. براین اساس به منظور ساماندهی بخش از بافت تاریخی شهر سنندج (محله آقازمان) با دیدگاه کمترین دخل و تصرف در بافت تاریخی با استفاده از رویکرد TND ساماندهی صورت گرفت. که در پایان با توجه به طرح‌های نهایی ارائه شده برای این محله این نتیجه به‌دست آمد که ساماندهی با رویکرد TND در این محله علاوه بر بازآفرینی محله سبب ایجاد پایداری محله‌ای در داخل بافت می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: ساماندهی، توسعه محلات سنتی (TND)، پایداری محله‌ای، بافت تاریخی

۱- مقدمه

در پی گسترش فزاینده شهرنشینی و تغییر در الگوها و شرایط حاکم بر محلات شهری، توانایی انطباق محلات سنتی با سازوکار حاکم بر توسعه جهشی الگوهای سکونتی روز به روز رو به افول نهاده است. براین اساس محلات سنتی در یک روندی نزولی کارایی و عملکرد خود را از دست داده‌اند و ساکنین این محلات به دلیل عدم رضایت از مکان سکونتی خود و به منظور دستیابی به امکانات معیشتی مناسبتر و شرایط زیست بهتر این محلات را ترک کرده، و با از بین رفتن هویت اجتماعی محلات مفهوم ناپایداری سکونتی در آن‌ها نمود پیدا کرد. به دنبال بروز چنین مشکلاتی جنبش نوشهرسازی^۱ با محوریت قرار دادن انسان در طراحی و نگاه ویژه به پیاده‌محوری در واحدهای همسایگی در جهت اصلاح جنبه‌های مختلف برنامه‌ریزی و طراحی شهری گام برداشته است، که در نتیجه سبب اصلاح محیط ساخته شده می‌گردد.

¹.New Urbanism